

Natuurpunt Voorkepen

Driemaandelijks tijdschrift - Jaargang 25 nr. 97 januari-februari-maart 2026

10 JAAR JNM-VOORKEMPEN

DE WATERMOLEN VAN HALLE

**KRONIEK VAN EEN
STEENUILENNESTKAST**

www.natuurpuntvoorkepen.be

Westmalle

TRAPPIST

Een leven van gebed en arbeid

Al meer dan 200 jaar kiezen de trappisten van Westmalle voor een leven van gebed en arbeid. Dat is hun ware roeping, helemaal volgens de regel van Sint-Benedictus. Die schrijft ook voor dat de monniken zelf zorgen voor hun levensonderhoud.

Daarom is er binnen de muren van de abdij een brouwerij. Die houden ze bewust kleinschalig, met bijzondere zorg voor mens en milieu. En omdat winst maken hun drijfveer niet is, besteden ze wat overblijft aan caritatieve werken en aan mensen in nood.

westmalletrappist.be

Bier met liefde gebrouwen, drink je met verstand.

Gezocht: leden die rijk willen worden

Onze vereniging is rijk. Wist je dat? Nee, we hebben geen goudschat gevonden in een van onze natuurgebieden, helaas! Onze rijkdom bestaat uit de vele vrijwilligers die zich, ieder volgens haar of zijn talenten, het jaar rond inzetten voor het natuurbehoud in onze mooie streek. Dit vrijwilligerskapitaal is van onschatbare waarde. Van de stielmannen in De Welvaart tot de natuurbeheerders en dito gidsen en waarnemers, tot beleidsmedewerkers, bestuursleden, enzovoort. De lijst is te lang om hier op te sommen...

Dankzij deze vrijwilligers hebben we ook in 2025 weer heel mooie resultaten bereikt. Daarover vertellen we je meer op onze ledenvergadering die plaatsvindt in kasteel de Renesse op 6 februari. Ieder lid is welkom. Hou die avond alvast vrij.

Voor mezelf mag ik zeggen dat mijn inzet voor Natuurpunt mij ook veel terug heeft gegeven, zeker qua kennis en vaardigheden. Ik durf nu al eens een dagvlinder of een libel benoemen – op een goeie avond zelfs al eens een mot – maar ik heb ook geleerd om een motorzaag en een bosmaaier veilig te hantieren. Natuurpunt biedt een brede waaier aan mogelijkheden om je uit te leven. Maar ook, zeker niet minder belangrijk, een warme kring van gelijkgezinden, bijna als een familie. Eenzaamheid is een kwaal waar Natuurpunters geen last van hebben. Voor mij is het absoluut een hele verrijking geweest.

Momenteel zijn er heel wat plekjes vrij voor vrijwilligers, zowel binnen ons bestuur als daarbuiten. We willen die snel invullen, dus als je interesse hebt, en je wilt er meer over weten, kom dan eens met ons praten.

Tenslotte wil ik je een fijn 2026 toewensen, vol veerkrachtige gezondheid, oprechte vreugde en ruimte om volop te genieten van alles wat de natuur te bieden heeft.

We zien elkaar op de nieuwjaarswandeling misschien?

Peter

Inhoud

Activiteitenkalender	3
JNM-Voorkempen: 10 jaar jong natuurgeweld	4
Kolonisatie van een nieuwe beekloop	7
De Kleine Medelaar verder in kaart gebracht	9
15 jaar in de ban van en de bres voor de steenuil	11
De toponiemen van onze natuurgebieden 3 - De watermolen van Halle-Zoersel	16
Van alles wat	18
Natuur bij je thuis 5 - bolgewassen	22
Huiszwaluwtilen zorgen voor herstel huiszwaluwenpopulatie	23
Oproep vrijwilligers voor de werkgroep educatie	24
Jaarvergadering 2026	25
Tijdsprong	26

***Natuurpunt Voorkempen** is het driemaandelijks tijdschrift van de gelijknamige afdeling van Natuurpunt. Verschijnt op 1 januari, 1 april, 1 juli en 1 oktober.*

Werken mee aan dit nummer: Valentijn Brems, Walter d'Hertefelt, Jos Jansen, Peter Keustermans, Paul Stryckers, Gaby Thijs, Bart Van de Vel, Peter Van Pelt, Ronald van Remmen, Dirk Vanschoonbeek, Michel Viskens, Wim Veraghtert. Eindredactie en verantwoordelijke uitgever: Paul Stryckers.

Voorzitter Natuurpunt Voorkempen: Peter Keustermans, 0475/58 69 18, peter_Keustermans@telenet.be

Ondervoorzitter en penningmeester: Walter d'Hertefelt, 0478/65 90 10, walter.dhertefelt@gmail.com

Secretariaat en ledenadministratie: Dirk Vanschoonbeek, 0477/65 50 91, dirk.vanschoonbeek.2390@gmail.com

Voorzitter Kern Zoersel: Paul Stryckers, 0475/53 37 53, stryckers.mertens@skynet.be

De overige bestuursleden en de gebiedsverantwoordelijken (conservators) vind je op onze website natuurpuntvoorkempen.be

Foto voorplaat: Gaby Thijs maakte deze poëtische herfstfoto van een mycena paddenstoel.

www.natuurpuntvoorkempen.be
Afdeling: BE80 7512 0545 9477
Kern Zoersel: BE69 7512 0545 9578

Activiteitenkalender

JANUARI

zo 11	9.30 - 12.30 u	Nieuwjaarswandeling - Ezelsgehucht einde Broekstraat Zoersel

FEBRUARI

zo 1	8 - 19 u	Ganzentocht Zeeland
vr 6	20 - 23 u	Jaarvergadering - Kasteel De Renesse Oostmalle
do 26	20 - 22u	De spons-speech - Oude Pastorij Westmalle
vr 27	19 - 24u	Kaas-, wijn- en babbelavond - Natuur.huis De Welvaart

MAART

za 28	19 - 22 u	Nacht van de Steenuil - Pulle/Pulderbos
zo 29	14 - 16 u	Amfibieën spotten in De Welvaart

Voor meer details raadpleeg de activiteitenkalender die je bij dit nummer hebt aangekregen. Voor onvoorziene wijzigingen of aanvullende gegevens raadpleeg onze website en abonneer je op onze maandelijkse nieuwsbrief. Zo beschik je steeds over de meest recente en volledige informatie.

Aankoop van natuurreservaten: Projectnummers Natuurpunt Voorkempen

Steun de aankoop van onze natuurgebieden op rekeningnummer **BE56 2930 2120 7588** van Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11 te 2800 Mechelen. Vermeld dat het om een gift gaat met het projectnummer:

Afdeling Voorkempen	3794
Vallei van de Delfte Beek	7720
Schijnvallei Zoersel	7798
Bonte Klepper	7106
Hegte Heyde	7758
Heiblok (Zoerselbos)	7719
Marbelenuen	7211
De Welvaart	P 00 000019

Ronald van Remmen

Er wordt dikwijls gezegd dat de Jeugdbond voor Natuur en Milieu de 'kweekvijver' is voor Natuurpunt. Bovendien is JNM partner van Natuurpunt Voorkempen binnen het Natuur.huis De Welvaart. Reden te meer voor

Ronald van Remmen

om naar het tweede lustrum van de afdeling Voorkempen te trekken en een interview te houden met de voortrekkers ervan.

In de Voorkempen groeit een nieuwe generatie natuurbeschermers. De lokale afdeling van Jeugdbond voor Natuur en Milieu (JNM) brengt kinderen en jongeren van 6 tot 26 jaar samen die graag buiten zijn, bijleren over natuur en zich met veel enthousiasme inzetten voor een betere leefomgeving. JNM is een jeugdbeweging voor en door jongeren: de leden bepalen in grote mate zelf welke activiteiten ze organiseren en hoe die vorm krijgen.

Natuur ontdekken: spelen, leren en aanpakken

Bij JNM Voorkempen kun je zowel terecht voor avontuur als voor natuurkennis. De leiding organiseert een brede mix van activiteiten: bosspelen, uitstappen, excursies, natuurstudie en échte beheerwerken in samenwerking met onder andere Natuurpunt Voorkempen.

"We organiseren graag spellen in het bos," vertelt Thomas, die al negen jaar bij de vereniging

zit en inmiddels een van de drijvende krachten is binnen de leiding. “Maar we doen ook milieu-activiteiten en natuurstudie, en we helpen regelmatig mee met beheerwerken. Vanmorgen nog hebben we met de Ini’s een dauwtocht gedaan van zeven tot tien uur.”

Naast het speelse element leren jongeren ecosystemen van dichtbij kennen en begrijpen ze waarom natuurbeheer belangrijk is. Voor velen is dat het moment waarop de vonk overslaat.

Een warme, inclusieve werking

De vereniging werkt met leeftijdsgroepen: Piepers (6–12 jaar), Ini’s (12–16 jaar) en oudere leden. De groepen komen om de twee weken samen. “We hebben momenteel 15 tot 20 piepers en een tiental Ini’s,” zegt Thomas. “De leiding staat bij beide groepen en iedereen is vrijwilliger. We doen het allemaal naast onze studies.”

De sfeer is bewust laagdrempelig en gastvrij. Kinderen en jongeren van alle achtergronden kunnen op hun eigen tempo instappen. Die openheid is volgens Marit, die al vijftien jaar bij de vereniging is en vijf jaar in het bestuur zit, een van de sterktes van JNM: “Iedereen die nieuwsgierig is naar natuur, mag gewoon meedoen. Het maakt niet uit hoeveel je al weet. Je groeit hier vanzelf.”

Van bijna verdwenen naar bloeiende jeugdwerking

Dat JNM Voorkampen vandaag een bloeiende werking heeft, is het resultaat van een stevige

heropleving. Marit blikt terug: “Een paar jaar geleden was JNM Voorkampen bijna uitgestorven. Dieter en Steven Coppens hebben toen echt getrokken en geduwd om de afdeling terug op gang te trekken, gesteund door JNM Nationaal. Ook Jasmien heeft enorm veel werk verzet.”

Met de groei kwam er ook een praktische uitdaging: een gebrek aan een eigen lokaal. “Binnenactiviteiten organiseren was niet altijd evident,” zegt Marit. “Soms moesten we ergens bij iemand thuis terecht of lag het materiaal verspreid op verschillende plekken. Nu we De Welvaart als uitvalsbasis hebben, valt er een enorme last van onze schouders.”

Leiding met verantwoordelijkheid en goesting

De tienkoppige leiding – een mix van 16- en 17-jarigen aangevuld met enkele oudere studenten – neemt haar rol opmerkelijk serieus. De activiteitenkalender wordt per semester ingepland tijdens twee vergadermomenten: één in augustus en één rond kerst.

Marit Liekens en Thomas Cop maken deel uit van de enthousiaste leiding van JNM Voorkampen.

“We duiden per activiteit één iemand aan die de volledige uitwerking op zich neemt,” legt Thomas uit. “Daardoor leer je niet alleen plannen, maar ook samenwerken en verantwoordelijkheid nemen.”

Kampen vol ontdekkingen

Het absolute hoogtepunt voor de leden blijft het jaarlijkse zomerkamp. Dit jaar ging de reis naar Beernem, waar onder andere de Sterrenwacht en de kruidtuin op het programma stonden.

“Het is intussen ons derde kamp op rij,” vertelt Thomas. “We proberen elk jaar iets anders te doen. In Stavelot fietsten we van het station naar de kampplaats, het jaar daarvoor zaten we in Viroinval. En telkens geven we één dag in handen van iemand die een animatorcursus volgt. Dat brengt frisse ideeën binnen.”

Tien jaar JNM Voorkampen: een feest vol vuur en energie

Op 15 november vierde JNM Voorkampen zijn tienjarig bestaan. Het werd een heerlijke namiddag en avond, met voor elk wat wils. Een bandje zorgde voor live muziek, kinderen oefenden hun circustechnieken of trotseerden de slackline, en overal klonk gelach rond kub, bosstratego en gezelschapsspellen.

Tegen de avond stegen de geuren van versgebakken pannenkoeken op en werden vogelballen en tombolatickets verkocht voor de clubkas. Toen de duisternis viel, gingen de vuurkorven aan en werd het nog lang warm en gezellig.

“We wisten niet goed hoeveel volk er zou komen,” vertelt Marit. “Maar uiteindelijk was het echt een dag om nooit te vergeten.”

Jong enthousiasme voor een groene toekomst

Met hun groeiende groep, enthousiaste leiding en nauwe samenwerking met Natuurpunt Voorkepen is JNM Voorkampen een sterke motor voor jonge natuurbetrokkenheid in de regio. De vereniging vormt de volgende generatie vrijwilligers, beheerders en natuurbeschermers.

“Als je ziet wat die jongeren allemaal doen, dan weet je dat de toekomst van de natuur in goede handen is,” besluit Thomas.

Wie graag eens kennismakt met de werking, kan een van de activiteiten bezoeken of een kijkje nemen op de website van JNM. Eén ding is zeker: in de Voorkampen waait een frisse, groene wind. En die is nog lang niet gaan liggen.

Wil je onze afdeling beter leren kennen, van binnen- en van buitenuit?

De jaarvergadering is waar je moet zijn. In het prachtige kader van kasteel De Renesse in Oostmalle (her)beleef je de mooiste momenten van het voorbije werkjaar en maak je als eerste kennis met onze nieuwe projecten voor 2026. Lees verder op p. 25.

Eind 2023 werd de historische loop van de Delfte beek doorheen het Ferraribos opnieuw uitgegraven. Aangezien dit in volle winterperiode gebeurde, was het uitkijken naar het volgende vegetaties seizoen om te ontdekken welke planten als eerste deze nieuwe groeiplaats zouden koloniseren.

Paul Stryckers

bracht een eerste bezoek op 17 augustus 2024 en ging een tweede keer ter plaatse op 28 maart 2025.

Verschillende levensvormen bezetten hun ecologische niche

In en bij een waterloop komen verschillende ecologische niches voor. In deze niches vind

je aangepaste levensvormen terug. In de waterloop zelf bevindt zich het stromend water. Afhankelijk van seizoen en weer varieert dit in debiet, wat meebrengt dat de (geleidelijk aflopende) oevers meer of minder vochtig zijn.

Uiteraard geldt hoe verder van de kruin van de oever hoe natter. In het stromend water groeien ondergedoken of (deels) drijvende waterplanten die de waterstroming kunnen weerstaan. Op de oeverzones groeien planten die periodieke onderdompeling verdragen. Sommige soorten kunnen een 'amfibische' groeiwijze aannemen. Buiten het bereik van het water groeien echte landplanten, hoewel een beekvallei bij zeer hoge waterstanden tijdelijk onder water kan lopen en planten hieraan moeten aangepast zijn.

Wat meteen opviel is dat van meet af aan vertegenwoordigers van verschillende levensvormen opdoken. Een overzicht.

Het stromend water

In augustus 2024 groeiden in de beekloop grote egelskop en grote waterweegbree, soorten die ook stroomopwaarts in de beek voorkomen. In maart van dit jaar is daar een sterrenkroossoort bijgekomen. Deze soort dreef op het wateroppervlak maar neemt na droogvalen van de groeiplaats een andere, opgerichte groeivorm aan. Een voorbeeld van een amfibische groeiwijze. Het uit elkaar houden van de verschillende soorten is specialistenwerk.

De natte oeverzone

Grote lisdodde (augustus 2024), kleine lisdodde (augustus 2025) en gele lis (maart 2025) groeien een groot deel van het jaar in het water, maar hebben dit niet nodig als steun om zich recht te houden. Ook groot moerasscherm (maart 2025) is in dat geval.

De vochtige oeverzone

Hier is al heel wat verscheidenheid aan soor-

ten terug te vinden. Ik vond bittere veldkers, grote kattenstaart, moeraskers, waterpeper, wolfspeen en het uit Noord-Amerika afkomstige zwart tandzaad. In 2025 kwam daar het eenjarige zompvergeetmijnietje bij. Belangrijk is ook dat de zwarte els zich aan het uitzaaien is. Langs de oever kan zich aldus een elzenbosje ontwikkelen, net zoals in De Kluis.

Langs de beekoever

Hier betreft het eerder landplanten, die evenwel van de nabijheid van de beek kunnen profiteren: een basterdwederiksoort, bosbies en boszegge, echte valeriaan, knopig helmkruid en kruipende boterbloem. Ook wijfjesvaren komt op meerdere plekken massaal tevoorschijn. Bitterzoet is een van onze 4 lianen, houtige klimplanten (ook al wordt bitterzoet hoogstens een paar meter hoog). De vondst van één plantje blauw glidkruid betekende meteen de eerste waarneming in ons reservaat, hoewel het in de nabije omgeving groeit.

Onvermijdelijk was de vondst van de eerste planten reuzenbalsemien. Deze invasieve exoot is al enkele jaren bezig de vallei van de Delfte beek te koloniseren, overrompelen zeg maar. Je hoeft dus geen glazen bol te hebben om te voorspellen dat de nieuwe beekloop de komende jaren in de zomer helemaal paars zal kleuren. Wat het effect er van zal zijn op de planten die hiervoor werden opgesomd is nog niet duidelijk. Enkele hommelse soorten zullen er alvast wel bij varen. Wordt vervolgd...

De foto bovenaan het artikel toont de verschillende zones waarvan sprake: het stromend water met sterrenkroos (drijvend), grote egelskop en grote waterweegbree; de natte oeverzone met gele lis; de vochtige oeverzone met zompvergeetmijnietje.

De Kleine Medelaar verder in kaart gebracht

Sommige soorten laten zich maar moeilijk vinden. Je moet ze echt gericht gaan zoeken. De moeraszeggenboorder (*Sedina buettneri*) is zo'n soort: een nachtvlinder die om te beginnen vliegt in een korte periode tussen pakweg 20 september en 15 oktober en bovendien geen bloemen bezoekt. De rupsen leven in de stengels van moeraszegge, de vlinders zelf eten niet. Ze leven enkel waar er grote populaties van hun enige waardplant, moeraszegge, voorkomen en worden daarbuiten niet gezien. Toen er in juni een geslaagde nachtvlinderavond (meer dan 175 soorten!) in de Kleine Medelaar plaatsvond, hadden we al een vermoeden dat de moeraszeggenboorder hier zou kunnen voorkomen. Daarvoor zouden we dan in het najaar nog eens een poging moeten wagen.

En zo geschiedde. Eind september stelden

de conservator Peter en ik enkele nachtvlinderlampen op in het gebied. Hoewel je in die periode kans maakt om allerlei specifieke najaarssoorten te zien, vallen herfstavonden vaak tegen: zelden zie je hoge aantallen vlinders. Ook nu was het resultaat eerder pover, met slechts enkele vlinders per val. Wél zagen we twee exemplaren van de moeraszeggeboorder. Missie geslaagd! Deze soort was nog niet eerder in het werkingsgebied van Natuurpunt Voorkempen gezien. De kans is echter groot dat de populatie die we vonden, er al heel lang aanwezig is. Pas in 1970 werd de moeraszeggenboorder voor het eerst in de provincie Antwerpen gezien. Grote moeraszeggevegetaties komen niet courant voor, en wellicht is de vlinder echt zeldzaam. Op de Rode Lijst staat hij in de categorie 'bedreigd'.

Wim Veraghtert

Moeraszeggeboorder

Daarnaast struinden we in oktober een namiddag rond in het gebied, om een mooi lijstje paddenstoelen bijeen te sprokkelen. In totaal konden we 79 soorten tot op soortniveau benoemen, niet slecht in dit heel matige paddenstoelenjaar. Daaronder ook enkele minder algemene zwammen, zoals de glinsterende champignonparasol, het gestreept oorzwammetje en de magnifieke kroontjesknotszwam. De uitschieter was echter de gespleten satijnzwam, een soort die in Vlaanderen maar weinig waargenomen wordt. Zelf had ik ze ooit gezien in de buurt van Blommerschot, maar dat was alweer in 2010. Voor zover bekend zijn dit zelfs de enige waarnemingen uit de provincie Ant-

werpen...

De gespleten satijnzwam (*Entoloma scabiosum* - foto bovenaan artikel) is een strooiselopruimer die zijn naam dankt aan de bovenzijde van de hoed. De donkerbruine hoedhuid lijkt immers open te splijten. Dat maakt de gespleten satijnzwam een goed herkenbare soort, en voor satijnzwammen is dat dan weer eerder uitzonderlijk. In ons land komen meer dan 150 soorten satijnzwammen voor, die allemaal roze en hoekige sporen hebben. Voor de determinatie van de meeste soorten komt er een microscoop aan te pas. Dat de gespleten satijnzwam zo goed herkenbaar is, maakt dat ze ook minder gemakkelijk over het hoofd wordt gezien. Desondanks wordt ze niet jaarlijks in Vlaanderen gezien (al was 2025 wel een goed jaar voor deze soort, met drie andere vindplaatsen).

Zo'n vondst geeft de burger moed. In de Kleine Medelaar zijn tot nog toe 613 soorten dieren, planten en zwammen gezien. Met een beetje moeite is de kaap van de 1000 soorten hier zeker haalbaar. Dat staat alvast op onze to-do lijst voor 2026.

Wim V.

Te koop:

Brandhout van Amerikaanse eik (Kleine Medelaar)

Info:

Peter Van Pelt 0476 46 66 57

Jos Renders 0473 40 35 82

Vijftien jaar in de ban van en de bres voor de steenuil: het verhaal van een nestkast die in 2011 werd opgehangen

In januari 2011 werd door de plaatselijke Natuurpuntafdeling Wielewaal een oproep gedaan om mee op zoek te gaan in de avondschemering om steenuilen in en om Zandhoven te inventariseren.

Bart Van de Vel

liet zich overtuigen en ging samen met zijn zoon op pad in Pulle. Dat was het begin van wat uitgroeide tot een wat uit de hand gelopen hobby...

Schoonvader

Bij het beschermen van steenuilen is vooral het in stand houden of verbeteren van het biotoop belangrijk. Na het ophangen van de eerste zelfgemaakte kasten in Pulle, werd ook het schapenstalletje van mijn schoonvader al snel voorzien van een geschikt onderkomen voor onze kleinste uiltjes. De schapen werden in de loop der jaren vervangen door geiten, maar de ligging aan de Lage Weg in Halle bleef veelbelovend: in de onmiddellijke omgeving van hun nestkast vinden de vogels kortbegras

weiland waardoor prooien als muizen goed zichtbaar worden, rommelhoekjes met o.a. hout- of hooiopslag om zich schuil te houden en al dan niet leegstaande paardenstallen om bij regenweer toch droog te jagen. Beukenhagen in de buurt voorzien de uilen in de lente van meikevers als stapelvoedsel voor hun jongen en in de natte en vruchtbare bodem leven regenwormen die indien nodig eveneens als prooien kunnen dienen.

Reeds in 2011 troffen we bij een allereerste voorzichtige controle 4 jongen of pulli aan,

waarvan ééntje al een tijdje overleden bleek te zijn. Vanaf dat eerste toch succesvolle jaar begon de teller van wat bij ons bekend staat als nestkast St103 te lopen. Ook in 2012 werden de nestkasten in ons werkingsgebied nog niet systematisch gecontroleerd, maar we noteerden op 6 juli dat 3 uiltjes zich nabij de nestkast bevonden, wat doet veronderstellen dat minstens één nieuw jong zijn ouder(s) gezelschap hield. In 2013 leek de 13 ongeluk te brengen: de 4 eieren in het nest kwamen niet uit, dus werd een mislukking opgetekend.

Three of a kind

Tijdens een voorjaarscontrole in 2014 schrokken we bij het openen van de nestkast: we werden aangekeken door 3 paar ogen! Hier zat dus schijnbaar één volwassen uil (of adult) te veel. Deze vorm van bigamie is uiterst zeldzaam en een foto als bewijsmateriaal haalde toen verschillende media. We veronderstelden dat we te maken hadden met één mannetje dat twee vrouwtjes wist te strikken. Deze bijzondere samenlevingsvorm leek niet succesvol: er werd dat jaar niet gebroed. Nesten waar bigamie speelt, mislukken vrijwel altijd op een zeldzaam succes na. Maar in 2015 zaten 2 adulten (E402157 en E402165) wéér samen in de nestkast, bij 3 jongen en 1 niet-uitgekomen ei. Vermits beide steenuiltjes een broedvlek vertoonden, wisten we zeker dat we met 2 vrouwtjes te maken hadden. Die verliezen in de eilegfase veertjes op hun buik om de eieren beter te

kunnen bebroeden door direct contact met het warme, naakte lichaam.

Het ene vrouwtje (E402157) verhuisde in 2016 naar een nestkast in de Landweg, op ongeveer 315 meter van haar eerdere plekje. Ze bracht daar 3 pulli groot. Vrouwtje E402165 zou de komende jaren wel trouw op post blijven, maar kreeg in '16 maar 1 pullus omdat 3 andere eieren niet uitkwamen. In '17 leverde haar broedpoging zelfs helemaal niets op, want één ei bleek onbevrukt en in het tweede stierf het embryo een te vroege dood. Bij een tweede controle dat jaar troffen we een andere adult in de nestkast aan: E402194 werd in 2014 als jong door ons geringd in Pulderbos, aan de Boskant, op meer dan 4600 meter afstand van St103.

In 2018 leken de kansen stilaan te keren en slaagde een nieuw en ongeringd vrouwtje erin 4 pulli groot te krijgen. Jammer genoeg kreeg dit succes géén vervolg in 2019: zowel in de Lage Weg als in de nabijgelegen Landweg werd er dat jaar niet gebroed.

Succesvol nageslacht

Vanaf 2020 komt ons huidige vrouwtje volop in beeld: zij wordt als ongeringde adult door ons van een pootring (met nummer E447734) voorzien. Van haar aanvankelijk 5 jongen worden uiteindelijk 3 overlevende pulli geringd. Eén van die jongen – E467955 – vinden we een jaar later terug in de Kruisdreef in Pulderbos, op 3650 meter van haar geboorteplek. Daar vertoont ze een broedvlek maar is er geen spoor meer van eieren of jongen. Ze verhuist daarna naar de Herentalsebaan in Zoersel, om er gedurende de vier volgende jaren wél met succes te broeden. Haar nieuwe stekje ligt op 4600 meter van haar ouderlijke adres in de Lage Weg en op 2625 meter van haar tussenhalte in Pulderbos. Dit jong is uiteindelijk het enige uit nestkast St103 waarvan we zeker weten dat zij op haar beurt uitgroeide tot een adult vrouwtje dat haar bijdrage levert aan de reproductie van de soort. Toch een knappe prestatie van deze volhardende vogel.

In Halle-Zoersel troffen we E447734 ook in het voorjaar van 2021 in de nestkast aan, samen met een andere, ongeringde adult. Toch beseft het vrouwtje nog voor het broedseizoen de oversteek te wagen naar de nabij gelegen nestkast in de Landweg. Daar krijgt ze weer 5 jongen.

Vanaf 2022 keert ze wel terug naar de Lage Weg en daar ringen we dat jaar haar 3 jongen.

Man in beeld

In 2023 verschijnt daar dan een geringde man ten tonele: E467867 blijkt op 21 mei '21 als nestjong door ons geringd te zijn in een nestkast in een stal in de Mostheuvel in Zoersel, op 3360 meter afstand van de plek waar hij een

De auteur tijdens een controle op de zolder van het geitenstalletje, mei 2024.

partner vindt. Dit koppel brengt 5 pulli groot.

Ook ik '24 lukt het hen zich succesvol voort te planten: van de aanvankelijk 4 jongen kunnen we er uiteindelijk toch weer 3 ringen. Eéntje wordt echter niet veel later buiten dood aangekomen. Niet geheel onlogisch, want in het eerste levensjaar is de sterfte onder de onervaren uiltjes het grootst: onbekende gevaren als predatoren of het verkeer eisen hun slachtoffers, en hun gebrek aan ervaring leidt soms tot de hongerdood of verdrinking in onveilige drinkbakken voor vee.

Vijftien jaar na de start van onze eigen Steenuilenwerkgroep en het ophangen van de eerste nestkasten, worden ook in het voorjaar van 2025 weer 2 jongen geringd in St103, nadat we tijdens een wintercontrole in februari beide adulten in de kast aantreffen. Ondertussen is vrouw E447734 al 6 jaar succesvol aan het

broeden in haar territorium in en om de Lage Weg. Ook het mannetje lijkt al zeker 3 jaar daar aanwezig. Een dreamteam van de soort *Athene noctua*!

Bevindingen

Terugblikkend kunnen we vaststellen dat in 2/3 van de jaren succesvol werd gebroed in het stalletje aan de Lage Weg. We controleerden er slechts 3 zekere vrouwtjes, waarvan het huidige het langst in beeld bleef. Die vrouwtjes kregen alles samen een 30-tal jongen, waarvan er 24 effectief geringd werden. Eén van die jongen is ondertussen 5 jaar oud en bleek elders in ons werkingsgebied zelf een goede omgeving te bezetten en er jaarlijks tot broeden te komen. Steenuiltjes die zich op onze locatie vestigden of een ander territorium gingen bewonen, verplaatsten zich – de oversteek naar de vlakbij gelegen nestkast in de Landweg buiten beschouwing gelaten – tussen de 3360 meter en de 4605 meter. Dat komt overeen met de vaak geringe afstanden die steenuilen ook elders in de lage landen overbruggen op zoek naar een eigen stekje. Het wisselende succes in onze nestkast kan misschien worden toegeschreven aan de wat geïsoleerde ligging van dit gebied: rondom de Lage Weg bevinden zich begraasde weilanden, maar je hebt in haast elke richting steeds zicht op de boscomplexen die dit stukje van Halle-Zoersel omsluiten. In die bossen schuilen vermoedelijk predatoren als havik en bosuil, die overdag en 's nachts het territorium van onze kleine uiltjes onveilig maken. Bij het wegvallen van één partner of adult, zal er bovendien niet zo snel in vervanging voorzien kunnen worden dan in gebieden waar de dicht-

heid aan steenuilenterritoria hoger is. Steenuilen die het gebied steeds beter leren kennen, kunnen blijkbaar wél jarenlang standhouden in een soms toch vijandige omgeving. Het behoorlijk intensief opvolgen van nestkasten verschaft ons gegevens die ons in staat stellen enig inzicht te krijgen in het (over)leven van deze fascinerende vogels. De grootte van ons totale werkingsgebied in Zoersel, Zandhoven en Malle biedt onze werkgroep ondertussen voldoende vergelijkingsmateriaal om in onze zoektocht naar nieuwe potentiële locaties de mogelijkheden van een gebied ietwat in te schatten.

Niet nutteloos

Voor de afgelopen 15 jaar bedank ik graag Luc Van de Vijver, die in Zandhoven het initiatief tot inventariseren in 2011 nam, en bovenal de mensen van Natuurpunt Voorkempem: Eddy d'Huyvetter, die ondertussen veel meer dan 1000 steenuilen ringde, en Valentijn, Eric, Michel en Fons die mee nestkasten installeerden of net als ik tijdens wintercontroles en nestkastbezoekjes in het broedseizoen instonden voor ondersteuning en het trouw noteren van gegevens.

'Uilen naar Athene dragen' is beeldspraak die duidt op overbodig werk, maar wij geloven oprecht dat wij met het ondersteunen van steenuilen alvast regionaal een verschil kunnen maken. Ik hoop dan ook van harte dat we in de komende jaren eveneens enthousiast kunnen blijven samenwerken aan de bescherming van onze gevleugelde vrienden om zo een blijvende bijdrage in de strijd om hun behoud te kunnen leveren.

DOMEIN DE RENESSE VZW

In 2025 vierden we een bijzondere mijlpaal: 40 jaar Domein de Renesse vzw! Al vier decennia zetten we ons met hart en ziel in om het prachtige kasteel-domein in Oostmalle te bewaren, te koesteren en toegankelijk te maken voor iedereen. Maar dat kunnen we niet zonder jouw steun.

Domein de Renesse vzw steunen kan vanaf 30 euro per gezin per jaar. Met deze bijdrage help je ons om...

- het historische erfgoed van het kasteel en domein te beschermen en levend te houden;
- een warme ontmoetingsplaats te creëren waar mensen elkaar vinden, genieten en ontspannen;
- onze vrijwilligers te ondersteunen die met passie bijdragen aan onze activiteiten en evenementen;
- een rijk aanbod van culturele en recreatieve activiteiten te blijven organiseren voor jong en oud.

Als lid geniet je bovendien van deze voordelen:

- korting op de inkomprijs van onze activiteiten
- gratis kasteelbezoek met gids op zondag
- een jaarlijkse uitnodiging voor onze gezellige nieuwjaarsreceptie
- een gratis appelbol of worstenbrood in het kasteelcafé op Verloren Maandag
- het ledentijdschrift Renesse Koerier driemaandelijks in je brievenbus

Met jouw lidmaatschap geef je Domein de Renesse vzw een toekomst en draag je bij aan een levendige gemeenschap waar cultuur, natuur en ontmoeting centraal staan. Sluit je vandaag nog aan en steun onze warme vereniging.

Meer weten over een lidmaatschap?

Neem dan contact op info@domeinderenese.be. We hopen je snel als lid te mogen verwelkomen in ons prachtige kasteel en domein!

DOMEIN DE RENESSE VZW

- 📍 Lierselei 30, 2390 Oostmalle
- ☎ 03 311 55 91
- 🌐 www.domeinderenese.be
- ✉ info@domeinderenese.be
- 📘 facebook.com/domeinderenese
- 📷 instagram.com/domeinderenese

Domein de Renesse
kasteel, natuur, cultuur en meer

De toponiemen van onze natuurgebieden

De Watermolen van Halle-Zoersel

Gaby Thijs

Op oude en moderne kaarten vind je heel wat toponiemen (plaatsnamen) terug, ook in onze natuurgebieden. Sommige gaan ver terug in de tijd en dagen ons uit om hun oorsprong te bepalen. Andere zijn van recente oorsprong, zoals de namen die onze conservators aan de verschillende beheereenheden van onze reservaten geven, zodat de communicatie erover vergemakkelijkt wordt. In een reeks bijdragen laten we een aantal ervan de revue passeren.

Peter Van Pelt

is conservator van Schijnvallei Zoersel. Hij ging op zoek naar de schaarse gegevens omtrent de watermolen, een van de deelgebieden van dit reservaat.

Een watermolen in Halle?

In het westen van ons afdelingsgebied (Halle), tegen de grens met Schilde en niet ver van Oelegem, beheren we een natuurgebiedje van 5,8 ha met de naam Watermolen. Het grenst aan het aldaar meanderend Schijn met een weliswaar kleine, maar rijke valleibiotop, die snel overgaat naar een zanderige biotop met een dennenbos. Het leek evident om het gebied Watermolen te noemen. Het ligt immers aan de straat met die naam. Een toponiem Water-

molen waar in heinde en ver geen watermolen te bespeuren valt wekt nieuwsgierigheid. Dus op zoek. Met steun van Scilla Schilde en Heemkring Zoersel, Molenecho en het boek 'Meanderend van Scherpenberg tot Schelde' (Joke Bungeers e.a.) vond ik enige verduidelijking.

En inderdaad: er zou een watermolen hebben gestaan in de nabijheid van ons gebied aan het Schijn. De molen werd al vermeld in documenten uit 1348 en was oorspronkelijk een koren-molen, aangedreven door de stroming van de

Halsebeek (de naam die men vroeger in Halle gebruikte voor het Schijn). Naast het malen van granen diende de molenaar eveneens te waken over het waterpeil van de beek.

Een getijdenmolen op het Schijn

Al was het Schijn vroeger beduidend breder, toch is een gewone watermolen onwaarschijnlijk gezien het, al bij al, toch beperkte debiet van de rivier. Van de oorsprong in Malle tot in Schilde bedraagt de loop amper iets meer dan tien kilometer. Het moest dus zeker om een getijdemolen gaan. Geen mens heeft ooit van getijden gehoord op onze Halsebeek, maar dat was vroeger anders, toen het Schijn nog rechtstreeks verbonden was met de Schelde. De monding van het Schijn werd in de loop der jaren meermaals verlegd als gevolg van de Antwerpse haven die stapsgewijs uitbreidde. In de Gouden Eeuw, toen de stad omwald werd, mondde het Schijn in de Antwerpse walgrachten uit. Zodoende verdween het effect van de getijden in het Schijn. Rond 1600 werd daarvoor de korenmolen vervangen door een oliesmolen, een type molen waarbij paarden in een cirkel liepen om olie uit zaden te persen.

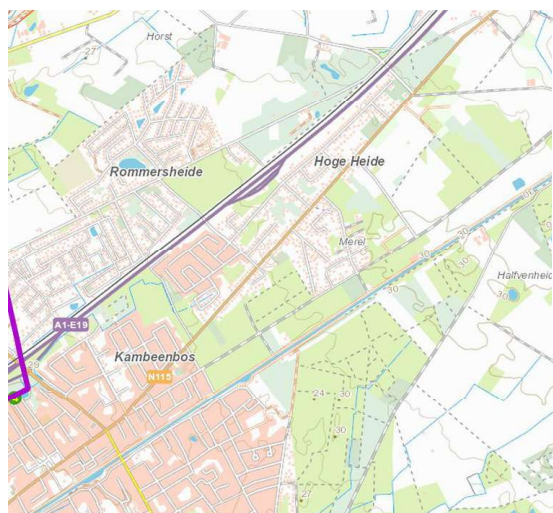
Gemeentegrens was eertijds rijks-grens

De molen was niet alleen functioneel, maar ook symbolisch. Ooit diende hij als grenspunt tussen het Franse en Duitse Rijk, wat zijn strategische waarde onderstreepte. Toen de Brabantse Hertog Jan III in 1355 overleed, had hij geen mannelijke opvolger. Zijn dochters waren uitgehuwelijkt. Eén daarvan huwde met Lodewijk van Male, Graaf van Vlaanderen, terwijl een andere dochter gehuwd was met Wenceslaus, Graaf van Luxemburg - dat tot het Heilig Roomse Rijk behoorde. De erfeniskwestie leidde tot

de Brabantse Successieoorlog. Doch al vlug, in 1357, werd de vrede van Ath gesloten. Daarbij kwamen de Brabantse stad Antwerpen en 8 omliggende dorpen, tot en met Schilde, bij het Graafschap Vlaanderen - dat bij Frankrijk hoorde. Tot in 1406 stond de molen aan de grens tussen Vlaanderen (Graafschap van Frankrijk) en Brabant (Duitse invloedssfeer) en tevens aan de grens tussen Halle en Schilde. Bij de vrede van Ath vermeldt de grensbeschrijving ".... de grens volgt deze straat tot de borre die men heet de Watermoelen..." (d.d. 1357).

Pastoor Bus, pastoor te Halle (1943-1955) verstrekt ons eveneens kostbare gegevens. "... In de Roosenhoec was een borneganc, d. i. een weg naar het water, bepaaldelijk naar een watermolen. Deze molen - op het Schijn of Halse beek - was gelegen ongeveer 100 stappen westwaarts van de oude baan van Halle naar Antwerpen. Men kent hier nog de «watermolenbeemden», de «dijk» en de «dijkstraat». Op 8 Augustus 1848 hebben pastoor Smets,

Beheerwerkzaamheden de Bonte Klepper

Onze nieuwe tractor kan letterlijk veel hooi op zijn vork nemen, toont deze foto genomen tijdens beheerwerkzaamheden van onze donderdagploeg in De Bonte Klepper op 31 oktober 2025.

Druk in de weer aan het Kikkerpadje

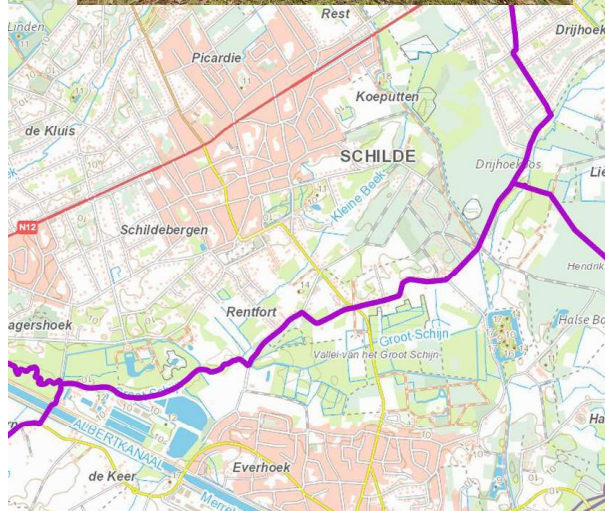
Onze donderdagwerkploeg ontfermde zich op 23 oktober 2025 over de omgeving van het Kikkerpadje in de Schijnvallei.

Peter Van Pelt

Aanplanten van houtkanten

Dankzij financiële ondersteuning van de Milieuraad van Malle werd door een ploeg vrijwilligers een aantal houtkanten aangeplant op de Kapelbeemd, op de grens van Malle en Zoersel. De beemden langs de Delfte beek worden door landbouwers beheerd in functie van de natuurwaarden.

Dag van de Landbouw

Natuurpunt Voorkempen kwam op 28 september tijdens een zonovergoten Dag van de Landbouw op Eindhoven het verhaal brengen van de meer dan driehonderd soorten wilde bijen in ons land. Je kon je parate kennis testen en veel informatie krijgen. De jongsten - dappere jongens, maar zeker ook meisjes - kwamen enthousiast gaatjes boren in boomstammetjes om zo eenvoudige bijenhotelletjes te maken.

Peter K.

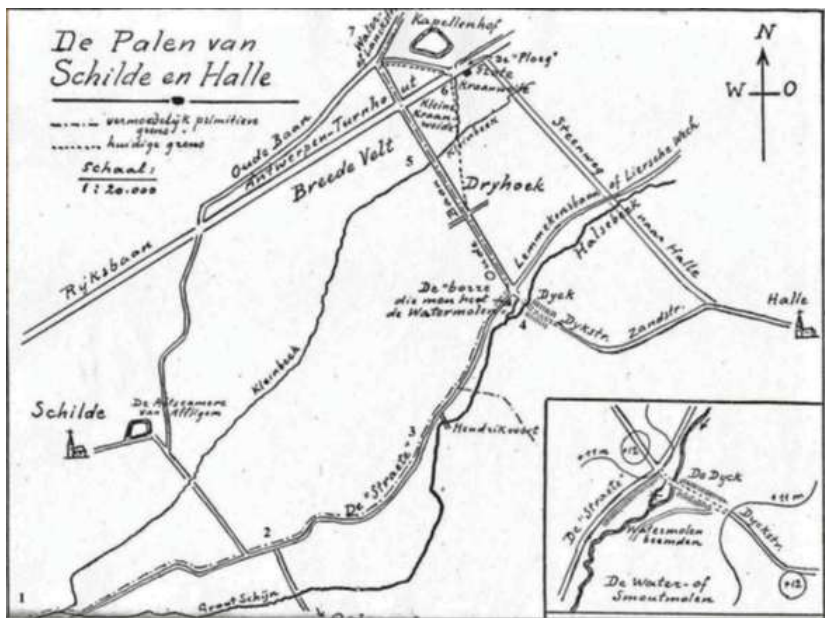

Beveractiviteit in het Ezelsgehucht

De bevers op de Delfte beek verplaatsen zich steeds meer stroomopwaarts. Na Blommerschoot en De Kluis is nu het Ezelsgehucht aan de beurt. Behalve zich te goed doen aan een grote Canadapopulier werd ook een dam gebouwd op de beek. Die werd echter na enkele dagen alweer vernield. Aangezien dit illegaal is legden we klacht tegen onbekenden neer bij de natuurinspectie.

Dag van de Natuur

Niet alleen de bevers zijn actief aan het Ezelsgehucht. Op zaterdag 22 november waren jonge en oudere vrijwilligers druk in de weer met allerlei beheerwerkzaamheden. Ook werd een aantal storende elementen afgebroken en verwijderd.

De weg Watermolen en
verder de Drijhoeks-
dreef van Halle tot aan
de baan Antwerpen -

Turnhout was voor de aanleg van de Eikenlaan, in de 18de eeuw, de enige verbinding tussen

Peter Van Pelt

Halle en Schilde. Onze Watermolen lag dus aan deze weg nabij de het kruispunt met de Lemmekensbaan. Die was vele eeuwen een drijfweg voor vee. Vee dat vanuit de schapenstad Lier verspreid werd naar de Kempen en verder tot in Breda. Straatnamen als Oude Liersebaan, Liersebaan en Bredabaan zijn hiervan nog getuigenissen (zie de hierbij afgebeelde schets van de hand van pastoor Jozef Bus).

Ter plekke is er van die watermolen niets meer te zien. Maar als we het reliëf van het gebied bekijken, merken we een soort van dijken die een lagergelegen zone omwallen. Vermoedelijk gaat het hier over een spaarbekken dat in functie van de watermolen werd aangelegd.

Bronnen

Bungeneers, J. e.a. (2001) *Meanderend van Scherpenberg tot Schelde: mens en natuur in de vallei van het Groot Schijn*, uitg. Heemkundige kring De Brakken.

Dalle, X. (2012) Schildense waterwerken, tijdschrift *Scilla*.

Oostmallebaan 99, Zoersel

Dinsdag-Zaterdag: 14u

Zondag: 11u

Maandag: Gesloten

Donderdag: Events /

Gesloten → Zie website

**Events,
Beers
& More**

**See
you
Soon!**

Ook dit nog...

Natuur bij je thuis 5 - Bolgewassen

Peter Keustersmans

Ook dit nog...

Vanaf februari al, bij de eerste lentezon, zelfs als nog het maar enkele graden warm is, verschijnen ze al: uitgehongerde hommelsoninginnen die zich nog met moeite in de lucht kunnen houden, wanhopig op zoek naar wat nectar. Vaak ploffen ze uitgeput neer. Je kunt ze dan eventueel wat suikerwater op een theelepeltje geven om op kracht te komen, maar daarmee help je natuurlijk maar een enkeling. Hoe kunnen we meer doen om ze te helpen?

Plant bolgewassen zoals sneeuwkllokjes, blauwe druifjes en krokussen. Die bevatten de nodige

nectar en zijn er al vroeg op het jaar bij, want met hun opgeslagen reserves hebben ze niet veel zon nodig om tot bloei te komen. Later tijdens het voorjaar bloeien narcissen, tulpen en sieruien en op die manier voorzie je met bolgewassen het ganse voorjaar een opeenvolgende voedselketen voor insecten.

Bolgewassen mogen niet mankeren: ze fleuren je tuin op en zijn tegelijk van groot ecologisch belang, voor hommels, wilde bijen, zweefvliegen, en zelfs overwinterende vlinders zoals citroenvlinders.

Eens geplant vragen ze weinig onderhoud. Omdat ze in rust gaan na de bloei verdragen ze gemakkelijk een hete droge zomer. Ideaal voor een klimaatbestendige tuin.

Enkele tips

- Heb je weinig plaats, maak dan in een grote pot een 'lasagne' van bollen van verschillende soorten, en plant elk op hun juiste diepte. Ze komen beurtelings tot bloei en zorgen voor een hele lente bloemen, en dit allemaal in één pot.
- Vermijd cultivars met gevulde bloemen en kies waar mogelijk voor verwilderingsbollen. Die komen jaarlijks terug als de omstandigheden goed zijn.
- Voor tulpen neem je de botanische soorten (T. tarda, turkestanica of sylvestris), en niet de Hollandse siertulp, want die geeft geen nectar.
- Plant bollen tijdens het late najaar in groepjes in de tuin op een diepte van 2 tot 3 keer de hoogte van de bol. Een bollenplanter maakt deze job een stuk makkelijker.
- Laat de bladeren staan als de bloei voorbij is. Want die brengen de bol opnieuw op krachten voor het volgende bloeiseizoen.
- Velt organiseert elk voorjaar een samenaankoop van biologische bloembollen met een ruim aanbod.

Peter K.

Huiszwaluwentillen zorgen voor herstel huiszwaluwenpopulatie

De laatste jaren werden verschillende huiszwaluwentillen geplaatst in Zoersel en Malle. Het succes blijft nog steeds crescendo gaan bij ons; we zijn dus zeker tevreden met deze resultaten! De ID-nummers worden als identificatie gebruikt door Patrick Claeys, een lid van Natuurpunt die voor Vlaanderen gegevens verzamelt over zwaluwentillen.

Overzicht van de resultaten:

- ID66 Eindhoven 23 (hoeve Achtersten Dries) : 30 broedgevallen waarvan 2 halfmoddernesten, 1 moddernest en 1 moddernest op T-plankje
- ID87 Irislaan (Oostmalle) : 6 broedgevallen
- ID88 Lamskroon (Oostmalle) : nog geen resultaten
- ID104 kerststal (Eindhoven) : 4 broedgevallen
- ID85 privéterrein (Eindhoven) : minstens 4 broedgevallen
- ID10 Drengel 41 (Den Haan) : 22 broedgevallen waarvan 2 halfmoddernesten
- ID65 Drengel 12 (wei J. Meeusen) : 15 broedgevallen

- Geen echte til maar wel nesten bevestigd aan een elektriciteitscabine (Drengel) : 4 broedgevallen.

Dit brengt het totaal op niet minder dan 85 broedgevallen.

Valentijn B.

Halfmodernest (groene pijl) en modernest op T-plankje (rode pijl) aan de til aan de Achtersten Dries.

Oproep vrijwilligers voor de werkgroep educatie

Wij zoeken... enthousiaste vertellers!

Wil jij mee nadenken over...

- hoe we het verhaal van Natuurpunt kunnen delen met een groot publiek?
- Hoe we mensen met informatie over de natuur warm kunnen maken voor natuurbehoud en onze werking?
- Hoe we met kracht en overtuiging kunnen vertellen dat het belangrijk is om zorg te dragen voor natuur in onze eigen nabije omgeving?

Heb je zin om daar mee over na te denken en aan te werken? Dan ben je helemaal klaar om onze werkgroep publiekswerking en educatie te komen steunen!

Een paar voorbeelden:

- Educatieve activiteiten plannen en organiseren, in diverse vormen, woord, beeld én actie, voor jong en oud, voor leden, sympathisanten en voor het grote publiek
- Geïnteresseerden kennis laten maken met de door Natuurpunt Voorkempen beheerde gebieden
- Ons Natuur.huis de Welvaart inrichten met aantrekkelijke informatie over Natuurpunt Voorkempen, onze gebieden, de streekelijke flora en fauna,...
- Aanwezig zijn met informatieve en educatieve stands op evenementen

Iedereen met zin om dit te doen is welkom. Je

hoeft daar niets speciaals voor te kunnen of kennen. Want dit is zo breed en divers dat iedereen daar wel op zijn/haar eigen manier het verschil kan maken. Ieder engageert zich naar eigen draagkracht en vermogen.

We plannen een verkennend en vrijblijvend infomoment in januari. Daar leggen we alles nog wat beter uit en kun je al je vragen stellen. Pas daarna beslis je of je mee aan onze educatieve kar komt trekken.

Interesse? Geef je naam door aan Eric Van Peel (eric.van.peel@telenet.be) en je zult uitgenodigd worden voor het infomoment.

Jaarvergadering 2026

Ons 'nieuwjaarscafé' vindt afwisselend in Malle en Zoersel plaats. Dit jaar is het de beurt aan Malle. We komen samen in het prachtige kader van **kasteel De Renesse** te Oostmalle.

Geen saaie opsommingen van cijfers en data, maar een overzicht van de meest kenmerkende gebeurtenissen van het voorbije werkjaar. En ook een vooruitblik naar wat 2026 zoal in petto heeft.

Het officiële gedeelte omvat enkele wijzigingen aan het huishoudelijk reglement en de verkiezing van bestuurders voor de afdeling en het Natuur.huis De Welvaart.

Ook worden enkele aanvullingen aan het huishoudelijk reglement ter goedkeuring voorgelegd. Deze betreffen de werking van het Natuur.huis De Welvaart en de aanstelling van bijzondere wachters.

Wie dat wenst kan de stukken van het officiële gedeelte vooraf opvragen bij afdelingssecretaris Dirk Vanschoonbeek, dirk.vanschoonbeek.2390@gmail.com

De jaarvergadering begint om 20u stipt.

Gezocht!

Onze afdeling is op zoek naar een afdelingssecretaris en een bestuurslid met als opdracht 'coördinatie natuurstudiewerkgroepen'.

Heb je interesse? Neem contact op met voorzitter Peter Keustermans. Hij zal toelichten wat deze functies zoal inhouden.

Tijdsprong

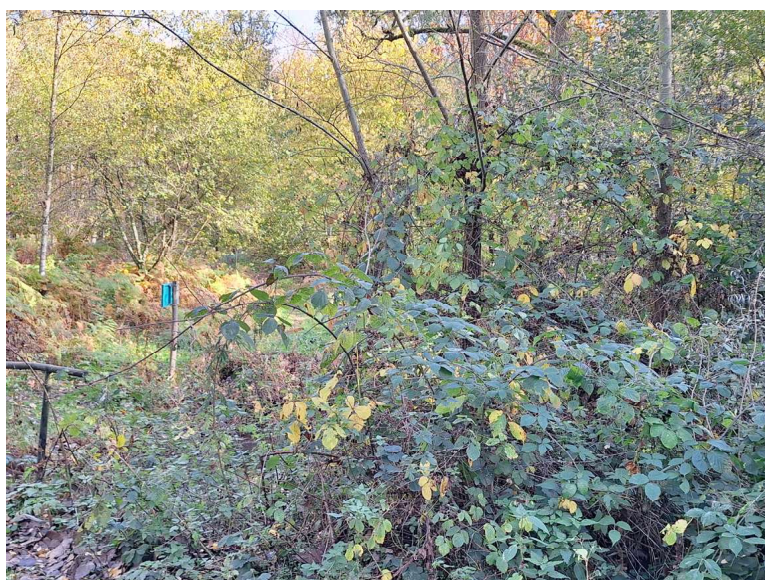
Voor deze derde aflevering gaan we terug naar de eeuwwisseling. In maart 2000 werd een foto genomen vanop de Kluisbrug (straat Blommerschot, grens Oostmalle/Zoersel), tonende de beekloop stroomafwaarts richting E-34. Net zoals bij onze eerste aflevering bleek het moeilijk om de foto op precies dezelfde plaats (aangegeven door het einde van de

brugreling, links op de foto) te hernemen, omdat toegenomen begroeiing het uitzicht wegneemt. Vandaar dat we behalve deze opname een tweede foto tonen, genomen enkele meters naar links, vanop de brug.

De oude foto toont een totaal ander landschap. De beekoever ziet er 'netjes onderhouden' uit, en dat was ook het geval aangezien de beek op die plek nog geruimd werd door de provinciale diensten. Voor eind 2004 behoorde dit privéterrein immers nog niet tot het erkend natuurreserveaat. Het geheel lijkt aldus wat op een park. Rechts van de foto staat een zwarte els. Verderop, eveneens op de rechteroever, merken we de typische vorm van een hazelaarstruik op. Links achter de beek bevindt zich een bos van Amerikaanse eik. Het zou in 2007 gekapt worden als een van de eerste initiatieven tot bosvorming van onze afdeling. De achtergrond wordt gevormd door een nog bestaand naaldbos, nu deel van het reserveaat. Ook in 2000 liep er al een (officieus) wandelpad langs de beek.

De actuele foto op dezelfde plaats wordt grotendeels ingenomen door een bramenvegetatie langsheen de straat, met daarachter enkele opgegroeide schietwilgen. Wie goed kijkt, kan doorheen de dichte begroeiing de stam van de zwarte els onderscheiden die ook al op de foto uit 2000 staat.

Om inzicht te hebben op het beeklandschap hebben we de opname dus enkele meters richting de brug verplaatst. Wat meteen opvalt is hoe de beekoevers 'verruwd' zijn. Een dichte begroeiing van oeverplanten verhuult dat de oevers op meerdere plaatsen afgekalfd zijn. Dit is het gevolg van de kracht van het beekwater bij piekdebieten gekoppeld aan de aanwezigheid van al dan niet tijdelijke hindernissen zoals afgebroken takken en stamresten. Ook bevers spelen hier sinds enkele jaren een (nog) bescheiden rol in. Waar het eikenbos stond, groeien nu pionierbomen zoals ruwe berk en struiken zoals sporkehout (links op de foto). De grote hazelaar in het midden van de foto bestond nog niet in 2000. Het exemplaar dat er -wat verder stroomafwaarts- wel stond, is te zien iets rechts van het infobordje dat door onze afdeling in 2024 geplaatst werd n.a.v. de werkzaamheden aan de Delfte beek (hermeandering en verondieping). Niet zichtbaar op de foto zijn de winterlindes die we in de plaats van de Amerikaanse eiken hebben aangeplant, in 2017 en 2019. Het wandelpad maakt nu deel uit van de 'rode wandeling' die vanaf het kruis van Blommerschot vertrekt. De straat is inmiddels tweemaal heraangelegd, maar de oude brugleuning weerstaat nog steeds de tand des tijds.

Paul S.

Een opname op precies dezelfde plek als in 2000 biedt geen uitzicht meer over de beekvallei.

Perkplanten Van Deun - Hofmans

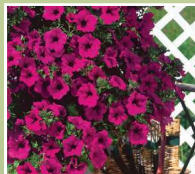
is reeds meer dan 30 jaar HÉT adres voor een ongezien assortiment geraniums, perk- en terrasplanten!

**11.000M² GEGARANDEERD
TUINPLEZIER.**

**Enorme keuze in hang-,
stam- en stekperkplanten**

ALLES UIT EIGEN KWEK.

Topkwaliteit aan voordelige prijzen

www.perkplanten.com

Perkplanten

Van Deun - Hofmans

Westmallebaan 91 • 2980 Zoersel

T 03 312 45 46

GEOPEND: ma - za 08u30 - 18u00

Tijdens de maand mei tevens geopend:

Zondagen 09u00 - 13u00

Feestdagen 09u00 - 17u00

Sponsors

2BOOTS Coaching

www.2boots.be

Privé of Zakelijk
Alleen of in groep

**Natuurcoaching
Stress & Burnout
Loopbaan coaching**
met Loopbaan cheques VDAB

**NEXT
STEP
COACHING**

Peter Massy
Coach – Trainer
peter@2boots.be
Tel: 0487 906 180

Violetlaan 34 - 2980 Zoersel

Op naar een groenere wereld.
Maak jij het verschil? Start in eigen tuin!

Aveve Brecht bv
Lessiusstraat 78
2960 Brecht

Aveve Malle
Antwerpsesteenweg 51
2390 Malle

WWW.ACD.EU

Sponsors

HORTA WESTMALLE

JE PARTNER VOOR TUIN & DIER

Sponsors

HORTA Westmalle • Jacobin

Antwerpsesteenweg 383 • 2390 Westmalle
T. 03 312 04 36 • westmalle@horta.org

• **HORTA** •
TUIN & DIER

www.horta.org

BARTELS
DRUKKERIJ

ONTWERP / DRUKWERK / PRINT

*voor alle mooie momenten
in het leven*

geboortekaartje
communie- of lentefeest
huwelijksuitnodiging
jubileumkaart

Geef je drukwerk extra uitstraling met **foliedruk**. Verschillende kleuren mogelijk!

GSM 0475 455 777
Leopoldstraat 57/8 - Merksplas
familiedrukwerk@drukkerijbartels.be
www.drukkerijbartels.be

meer
Energie
voor onze
toekomst!

Leopoldstraat 10 Bus 001 • B-2330 Merksplas • tel 014 43 10 31 • info@ebem.be

www.ebem.be

natuurvoedingswinkel

BIOLOGISCH - GLUTENVRIJ - LACTOSEVRIJ

ons aanbod

BROOD
VOEDING
VERSE GROENTEN EN FRUIT
GROENTEPAKKETTEN
LICHAAMSVERZORGING
ETHERISCHE OLIËN
SUPPLEMENTEN

...

openingsuren

DINSDAG: 13U30 - 18U
WOENSDAG: 9U30 - 18U
DONDERDAG: 9U30 - 18U
VRIJDAG: 9U30 - 18U
ZATERDAG: 9U30 - 13U

NATHALIE CELENS

ANTWERPSESTEENWEG 274B
2390 WESTMALLE

03/219.12.96

INFO@LEKKER-PUUR.BE

WWW.LEKKER-PUUR.BE

LEKKER PUUR WESTMALLE

LEKKERPUUR_WESTMALLE

Zon- & maandag: gesloten
Dinsdag: 10u00 – 18u00
Woensdag: 10u00 – 18u00
Donderdag: 10u00 – 18u00
Vrijdag : 10u00–18u00
Zaterdag : 09u00–15u00

Uw biologische hoevewinkel

Een groot aanbod aan biologische producten

Kraakverse groenten, vele recht van ons eigen Dobbelhoeveveld

Heerlijke kazen en dagverse rauwe melk

Vlees van Dubbeldoel en biologisch kippen- en kalkoenvlees

Brood en gebak

Goorstraat 43, 2970 Schilde T. +32 3 383 07 82 info@dobbelhoeve.be

www.dobbelhoeve.be

biodyvino

**ORGANIC
BIODYNAMIC
& NATURAL
WINES**

Zetel en magazijn: Schelselei 15 c 2630 Aartselaar
www.biodyvino.be

TAVERNE - KOFFIEHUIS - IJSSALON

de Comme

Lierselei 8 2390 Oostmalle
tel. & fax 03/312.03.13

Oostmalsesteenweg 355/357

2310 RIJKEVORSEL

Tel. 03/312.03.75

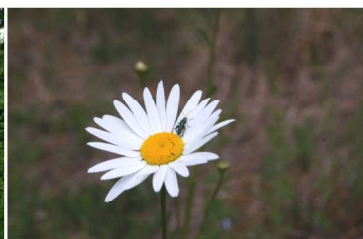
info@oris-wuyts.be

www.oris-wuyts.be / www.oris-wuyts-tuin.be

Joris Vleugels bv
Tuin- & landschapsarchitect
boomverzorging

TUIN - LANDSCHAP - OPENBARE RUIMTE - BOOMVERZORGING

Blijkerijstraat 35 - 2390 Oostmalle
info@jorisvleugels.be
www.jorisvleugels.be

Samen klinken
op meer natuur!

/ ASSUR INVEST

Verzekeringsmakelaar

ASSUR INVEST NV

Antwerpsesteenweg 289

2390 Westmalle

FSMA 023875 A | RPR 0412.725.491

T 03 312 44 60 **F** 03 312 07 70

info@assur-invest.be

www.assur-invest.be